

Patru particularitati ale operei Amintiri din copilarie de Ion Creanga

Cea dintai particularitate a lucrarii "Amintiri din copilarie" o constituie caracterul ei rapsodic: asemenea vechilor rapsozi pribegi (care recitau fragmente din marile eporjei), Ion Creanga ne-a lasat o "zicere" sublima (data fiind oralitatea operei), in care sunt cuprinse traditiile, viata si limba unei comunitati ancestrale, "cu un subtil parfum arhaic.

In "Amintiri ..." derularea intamplarilor, tenta de fabulos si gigantic, ori, puternicul prezent narativ se compun intr-o structura rapsodica. Un prim nivel al acestei structuri il constituie lumea ca spectacol: "Metafora cea mai cuprinzator unificatoare a operei lui Creanga e, ziceam, lumea ca spectacol(George Munteanu).

Pentru Nica, atmosfera generala a universului copilariei este aceea de mare sarbatoare populara, in care domneste veselia, iar intre oameni s-a statornicit sentimentul egalitatii, ca in timpurile mitice.

Este o varsta de aur in care humulestenii isi traiesc existenta ca si cand s-ar afla sub un clopot cosmic; harnici si aflati mereu pe drumuri, ocupandu-se cu industria tesutului si cu micul comert, taranii din Humulesti sunt infatisati si in alte momente: ale duminicilor cu hore si plimbări, ale sarbatorilor de iarna sau ale hramurilor bisericii, cand "se tinea praznicul cate o saptamana incheiata" ospatul capatand dimensiuni uriesesti, homerice. Data fiind natura scenica a operei (remarcata de Calinescu), Nica "joaca", in aceasta reprezentatie, toate rolurile si pe al lui insusi.

Un al doilea nivel al acestei structuri il constituie copilaria vazuta ca timp mitic. inceputurile acesteia se afla in casa parinteasca din Humulesti (evocata in deschiderea partii a doua), simbolizand Casa natala universală. in acest spatiu devenit Centru al lumii, timpul fericit este dominat de imaginea aproape fabuloasa a Mamei, care "stia a face multe si mari minunatii", creand in jurul copilului un spatiu protector.

Dupa multele peripetii cuprinse in primele trei parti ale cartii, iesirea din basmul copilariei se va face tot pe, calea basmului, in partea a IV-a: Smaranda isi amageste feciorul cu viziunea unui drum fabulos, in caruta "cu doi cai ca niste zmei" a lui mos Luca. Pe masura ce Nica se indeparteaza insa de spatiul magic, fabulosul se degradeaza si caii devin "mati de cei lesinat".

Timpul devine calendaristic, drumul de la Humulesti la Iasi insemnand o "coborare" intr-o lume profana, in care multimea de candidati care stateau la poarta Socolei, "marturisindu-si unul altuia pacatele" ofera o imagine emblematica.

Acum, Nica pierde insula de nemurire a Humulestiului, fapt care va conduce la o acuta drama a instrainarii: amintirea aurita a copilariei va ramane inchisa in cateva cuvinte: "... ce vremi si ce oameni mai erau in partile noastre ...".

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

O alta particularitate a operei "Amintiri din copilarie" este homerismul: "Opera lui Creanga este epopeea poporului roman. Creanga este Homer al nostru" (Garabet Ibraileanu).

Ca si in epopeile homerice, autorul descrie aspectele esentiale din existenta unui popor, infatisand o lume taraneasca de bun simt si chef de vorba, naiva si mucalita, cu haz si cu o intelepciune practica transmisa de inaintasi. Homerica este si dimensiunea exagerata a unora dintre personaje (vizibila si in "Povestea lui Harap-Alb").

Unul dintre acestea numai (Oslobanu), "manca cat saptesprezece" si ridica in spate lemnele dintr-o caruta, lasandu-i pe privitori muti de uimire; de multe ori si ospetele sunt homerice. Ca si in "Odiseea", intamplarile se grupeaza in jurul unui "drum" pe care ii parcurge Nica, in viitoarea lui pregatire pentru viata; nascut in muzica unica a razboaielor de tesut (de care vuia satul), Nica pare a fi un nou Ulysse (a carui sotie Penelopa tesa, in asteptarea lui, o panza a destinului). " Cea mai emotionanta asemanare dintre cele doua personaje o constituie insa nazuinta spre patria pierduta, pentru ca, intreaga viata, autorul n-a fost decat "o bucata de huma insufletita din Humulesti."

O alta particularitate a "Amintirilor" o constituie umorul. Daca Cervantes reduce vitejia la conditia realului (prin nebunia lui Don Quijote), Creanga priveste realitatea cu ingaduinta si o salveaza aruncand deasupra ei un enorm hohot de ras. in aceasta petrecere pe seama limitelor omenesti, se includ: numele, poreclele sau caracterizarile unor personaje (mos Chiorpec, Mogorogea, popa Buliga - zis "Ciucalau", fata Irinucai care era "balcaza si lalaie de-ti era frica sa innoptezi cu dansa in casa", mos Vasile care era "un carpanos si un pui de zgarie-branza" etc. etc; jocurile de cuvinte ("cinstita crasma", "Dumnezeu sa-l iepure", "cuvioasele muste si cuviosii bondari care din pricina noastra au patimit"); intorsaturile de fraza ("Si sa nu credeti ca nu mi-am tinut cuvantul de joi pana mai de-apoi ...") si alte procedee.

Trasatura revelatoare a stilului din "Amintiri ..." este oralitatea care se realizeaza prin mai multe mijloace:

- adresarea directa prin care-si solicita interlocutorii ("Si dupa cum am cinstea de a va spune", "Va puteti inchipui..");
- formulele de tranzitie de la o intamplare la alta ("D-apoi cu smantanitul oalelor ce calamandros faceam");
- introducerea tablourilor in miscare prin repetarea lui "si" narativ ("Si ne coboram noi si ne tot coboram cu mare greutate (...) sj caii lunecau si se duceau de-a rostogolul..");
- aglomerarea verbelor de actiune ("si cum ajung in dreptul teiului, pun demancarea jos, ma sui incetisor in tei, bag mana in scorbura, gabuiesc pupaza..");
- exclamatiile, interjectiile, repetitiile ("Pu-pu-pup! pu-pu-pup! pu-pu-pup!");
- expresii populare ("Pielea rea si rapanoasa, ori o bate ori o lasa").

Uneori autorul foloseste limbajul afectiv (exprimat prin dativul etic: "Cat mi ti-i melianul"); termenii regionali confera lucrarii si o anume valoare locala.

Acest stil a fost caracterizat ca "stil al participarii" (I. Tohaneanu).